

УДК 342.95(477)

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.3.31>**Катерина Чижко,**

канд. юрид. наук,

старший викладач кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування

Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАВОПОРУШЕНЬ

У статті узагальнено позитивний зарубіжний досвід адміністративно-правової кваліфікації правопорушень таких республік, як Білорусь, Молдова, Казахстан, Таджикистан, адміністративно-юрисдикційна діяльність яких має спільні правові риси та характеристики для аналогічної діяльності на теренах України. У результаті окреслено конкретні шляхи імплементації зарубіжного досвіду в Україні, реалізація яких забезпечить удосконалення адміністративно-правової кваліфікації правопорушень. Встановлено, що на кваліфікації адміністративних правопорушень негативно позначається відсутність у національному законодавстві понять «незакінчений адміністративний проступок», «замах на вчинення адміністративного правопорушення», які знайшли своє закріплення в законодавстві зарубіжних країн. Наголошено на необхідності імплементації в національне адміністративно-деліктне законодавство сукупності положень, які мають сформувати зміст інституту співучасті у вчиненні адміністративних правопорушень. З'ясовано, що Кодекс Республіки Таджикистан про адміністративні правопорушення під антигромадськими вчинками визначає: жебрацтво, проституцію, вживання спиртних напоїв, речовин і засобів, які є наркотичними і психотропними речовинами та можуть негативно вплинути на розумову діяльність неповнолітніх. Зроблено висновок щодо необхідності доповнити КУпАП окремою статтею, яка повинна встановити відповідальність за: пронесення до місць проведення спортивних та спортивно-масових, видовищних культурно-масових заходів алкогольної продукції, продукції в металевій, скляній тарі, піротехнічних виробів та інших предметів, використання яких може становити загрозу життю та здоров'ю людей або спричинити матеріальну шкоду фізичним та юридичним особам; використання плакатів, емблем, транспарантів та інших візуальних предметів, спрямованих на розпалювання соціальної, расової, національної, релігійної, станової і родової ворожнечі, а так само утискання прав фізичних осіб під час проведення спортивних і спортивно-масових, видовищних культурно-масових заходів, якщо ці дії не містять ознак кримінально караного діяння.

Ключові слова: адміністративне правопорушення, порівняльно-правове дослідження, співучасть у вчиненні правопорушення, національне законодавство.

Постановка проблеми. Як правовий інститут питання адміністративно-правової кваліфікації залишається несформованим. Основна причина відповідної проблеми полягає у відсутності ґрунтовної теоретико-методологічної бази разом із наявністю виключно загальних норм Кодексу України про адміністративні правопорушення [1] (далі – КУпАП), які прямо впливають на хід її проведення.

У свою чергу, вирішення відповідної проблеми може бути забезпечено шляхом реалізації порівняльно-правових досліджень. Як влучно зазначають автори підручника «Порівняльне правознавство», «значення порівняльно-правових досліджень зумовлюється тим, що вони дозволяють вийти

за національні кордони своєї правової системи, поглянути під особливим кутом зору на низку традиційних проблем юридичної науки та практики, розширити обрії юридичних пошуків, здійснити обмін правовою інформацією, науковими ідеями, враховувати як позитивний, так і негативний іноземний юридичний досвід» [2].

Ведучи мову про порівняльно-правову характеристику, очевидно, необхідно визначитись із переліком країн, адміністративно-деліктне законодавство яких може становити інтерес у сфері адміністративно-правової кваліфікації правопорушень. Виходячи з очевидної необхідності дослідження, з одного боку, споріднених правових систем, а з іншого – виокремлення позитивного

досвіду для адміністративно-юрисдикційної практики України, обґрунтованим вважаємо зупинитись на вивченні «прогресивних» адміністративно-деліктних норм республік колишнього Союзу Радянських Соціалістичних Республік, тобто тих, що мають спільні правові риси та характеристики, зокрема належать до романо-германської правової сім'ї (Білорусь, Латвія, Молдова тощо).

Стан дослідження. Загальні питання відповідальності за адміністративні правопорушення, в тому числі їхньої кваліфікації, розглядали у своїх працях такі вчені, як: В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, А. Г. Берлач, Ю. П. Битяк, К. Л. Бугайчук, І. А. Галаган, І. П. Голосніченко, С. Т. Гончарук, С. М. Гусаров, В. В. Зуй, В. О. Іванцов, Р. А. Калюжний, С. В. Ківалов, А. П. Ключніченко, Л. В. Коваль, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, О. В. Кузьменко, О. І. Миколенко, О. Ю. Салманова, О. Ю. Синявська, В. Я. Тацій та інші. Однак аспекти зарубіжного досвіду саме в розрізі адміністративно-правової кваліфікації правопорушень не знайшли свого належного висвітлення в науковій літературі.

Мета статті полягає в узагальненні позитивних зарубіжних здобутків у сфері адміністративно-правової кваліфікації правопорушень та встановленні шляхів їх використання в Україні.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж перейти до висвітлення основного матеріалу, необхідно відзначити, що за змістом розкриття відповідної проблеми буде полягати у внутрішньосімейно-мікро- та мезопорівнянні, тобто коли дослідження проводиться в межах однієї правової сім'ї. Мікропорівняння – це перший, найнижчий рівень дослідження, орієнтований в основному на порівняння безпосередньо самих правових норм (юридико-технічних моментів), і дозволяє виявити та систематизувати емпіричний правовий матеріал. Під час мезопорівняння відбувається порівняння правових інститутів і галузей права (інститут адміністративно-правової кваліфікації, інститут кваліфікації адміністративних правопорушень, інститут співучасті в адміністративному праві тощо). При цьому в адміністративно-правових актах окреслених нами вище країн багато схожих, а іноді дублюючих норм. Тож увагу буде приділено саме відмінним правовим нормам.

Проаналізувавши статті КУпАП, можна зазначити, що, на відміну від кримінального законодавства України, в ньому відсутні такі поняття, як: «незакінчений адміністративний проступок», «замах на вчинення адміністративного правопорушення». Під час кваліфі-

кації це впливає на визначення часу завершення правопорушення і стає підставою для обрання різних адміністративно-правових норм для фактично однакових проступків.

Законодавством України за не доведений до кінця проступок адміністративна відповідальність не передбачена. До адміністративної відповідальності особу можна притягнути, лише якщо вона вчинила адміністративний проступок. Замах на вчинення адміністративного правопорушення має ті ж характерні ознаки, що й адміністративне правопорушення, – це дія чи бездіяльність, що посягає на сферу відносин, які охороняються адміністративним правом, вона є протиправною та винною. Різниця полягає в тому, що замах на адміністративне правопорушення не доводиться до кінця через причини, що не залежать від суб'єкта, який його здійснює. При цьому вже самим замахом на вчинення адміністративного правопорушення може бути завдана шкода правам людини та громадянина чи державі.

Отже, незакінчене адміністративне правопорушення містять у собі майже всі ознаки проступку. Логічним би було припустити, що за наявності переважної більшості ознак адміністративного проступку у випадку замаху теж повинна наставати адміністративна відповідальність. На даний період за замах на вчинення адміністративного проступку відповідальність не накладається, фактично визнаючи подібні дії правомірними. При цьому скоєння протиправного діяння неможливо вважати правомірним – це суперечить принципу невідворотності адміністративної відповідальності, відповідно до якого для правопорушника обов'язково настає адміністративна відповідальність за вчинення проступку, незалежно від того, доведений він до кінця чи ні. Додержання принципу невідворотності залежить у тому числі від професійної компетентності осіб, що безпосередньо притягають до адміністративної відповідальності та накладають санкції, а отже, стосується і суб'єктів, які здійснюють кваліфікацію. Таким чином, «залишений без уваги» адміністративний проступок так чи інакше наносить шкоду державі, зокрема правопорядку та безпеці.

На противагу описаному Кодексом Республіки Білорусь про адміністративні правопорушення передбачає, що адміністративний проступок може бути як закінченим, так і незакінченим (замах на адміністративне правопорушення) (ч. 2 ст. 2.1). Закінченим адміністративний проступок вважається з моменту здійснення діяння, а якщо воно пов'язане з настанням наслідків, передбачених Особливою частиною Кодексу Республіки Білорусь про адміністративні

правопорушення, – з моменту настання таких наслідків (ст. 2.2). Згідно з нормами ст. 2.3 «замахом на адміністративне правопорушення визнається умисне діяння фізичної особи, яке безпосередньо направлено на вчинення адміністративного правопорушення, якщо при цьому воно не було доведене до кінця через незалежні від особи обставини» (ч. 1 ст. 2.3). Настання адміністративної відповідальності за замах на адміністративне правопорушення у праві Республіки Білорусь пов'язане з Особливою частиною: вона настає у випадку, якщо замах на адміністративне правопорушення прямо передбачений окремими статтями Особливої частини [3].

У випадку закінченого замаху правопорушником діяння виконуються в обсязі, достатньому для досягнення мети правопорушення, остання не досягається лише через обставини, які не залежать від особи правопорушника.

Незакінченим замахом на вчинення адміністративного проступку буде вважатися тоді, коли особа, здійснюючи правопорушення, не встигає виконати всі задумані дії через обставини, які від неї не залежать. Проаналізувавши Особливу частину Кодексу Республіки Білорусь про адміністративні правопорушення, можна дійти висновку, що адміністративна відповідальність за замах на вчинення адміністративного правопорушення настає, якщо це прямо передбачено нею. Яскравим прикладом є ст. 10.5: «Дрібне викрадення майна шляхом крадіжки, шахрайства, зловживання службовими повноваженнями, привласнення чи розтрати, а так само замах на таке розкрадання» [3].

В адміністративному праві Республіки Білорусь, на відміну від українського, існує інститут співучасті. Згідно з п. 1 ст. 2.4 Кодексу Республіки Білорусь про адміністративні правопорушення «співучасть в адміністративному правопорушенні визнається умисна спільна участь двох або більше фізичних осіб у вчиненні адміністративного правопорушення». О. М. Крамнік вважає, що за допомогою інституту співучасті встановлюється «коло осіб, які не є виконавцями адміністративного правопорушення, але які беруть участь у його скоєнні та які несуть відповідальність за вчинене діяння разом із виконавцем» [4].

Співучасті притаманні об'єктивні та суб'єктивні ознаки. До об'єктивної сторони можна віднести безпосереднє здійснення суспільно шкідливого протиправного діяння двома і більше особами, а до суб'єктивної – вину у формі умислу. У випадку співучасті можна говорити тільки про одну форму вини, тому що таке вчинення адміністратив-

ного проступку неможливе без попередньої домовленості між особами, що вже саме по собі свідчить про наявність умислу: думки та планування дій, розподіл ролей, які пізніше втілюються у правопорушенні. Таким чином, спільна діяльність характеризується узгодженістю дій всіх учасників, коли дії однієї особи доповнюють дії іншої або можуть створювати необхідні умови для здійснення діянь іншими особами-співучасниками».

В адміністративному праві Республіки Білорусь серед співучасників проступку виділяють: виконавця, організатора та пособника.

Вчинити адміністративний проступок можна, по-перше, шляхом організування «групи правопорушників», у тому числі через їх пошук і залучення, по-друге, продумування та розподіл ролей (коли кожен із співучасників виконує своє власне завдання). Частіше за все організатор здійснює контроль за іншими співучасниками та за тим, як вони виконують «власні ролі», а також керує останнім процесом – під час вчинення правопорушення міняє ролі. Кожен із співучасників може виконувати декілька ролей, наприклад, організатор може бути і виконавцем адміністративного правопорушення, а виконавець може грати «додаткову роль» пособника.

Зауважимо, що, незважаючи на досить високу деталізацію адміністративного законодавства Республіки Білорусь, серед співучасників адміністративного проступку як можливого співучасника не виокремлюють підбурювача. У ч. 4 ст. 27 КК України визначено, що підбурювач – це «особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення злочину» [5]. Вважаємо за можливе інтерпретувати дане визначення в адміністративне право, оскільки роль підбурювача може мати місце під час вчинення більшості адміністративних правопорушень, особливо тих, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.

Наприклад, під час вчинення хуліганських дій (ст. 173 КУпАП), домашнього насильства (ст. 173-2 КУпАП), стрільби з вогнепальної зброї (ст. 174 КУпАП) підбурювання може бути у формі спору чи парі. А найважливішим моментом у зазначеній ситуації буде те, що без такого спору чи фрази «Та ти ніколи не зможеш цього зробити, а лише говориш» правопорушення могло б взагалі не бути. Ця фраза буквально штовхає на вчинення адміністративного проступку. Звичайно, дії підбурювача складніше кваліфікувати і довести сам факт підбурювання на протиправні дії, але якщо їх все ж

таки можна встановити, то за них слід нести відповідальність, оскільки вони є умовою, що сприяла вчиненню правопорушення.

Співучасть сама по собі передбачає участь у злочині або адміністративному правопорушенні двох чи більше людей. Однією з її головних особливостей є підвищена небезпека. Майже у всіх випадках скоєння правопорушення у співучасті вимагає від його суб'єктів попередньої домовленості між собою, у процесі якої кількість співучасників, об'єднаних однією антигромадською ідеєю або філософією, може збільшитися. Це не тільки призведе до формування нових злочинних організацій, а і збільшить кількість вчинюваних адміністративних проступків, а згодом – і кримінальних. Із метою попередження їх створення та діяльності, яка дуже часто є небезпечною як для самої держави, так і для людей, які в ній проживають, на нашу думку, даний інститут має стати невід'ємною частиною не тільки кримінального права, а й адміністративного.

Глава 25 Кодексу Республіки Казахстан про адміністративні правопорушення об'єднує адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок та моральність. На відміну від Глави 14 КУпАП, до неї віднесені і правопорушення, пов'язані з: порушенням правил поведіння на спортивних і спортивно-масових, видовищних культурно-масових заходах фізичними особами; майданчиках (ст. 434-1); завідомо неправдива інформація про факт корупційного правопорушення (ст. 439); порушення законодавства Республіки Казахстан про лотереї та лотерейної діяльності (ст. 445-1); рекламування продукції еротичного змісту (ст. 446); порушення правил охорони і використання пам'яток історії та культури (ст. 447); вандалізм неповнолітніх (ст. 448); чіплення у громадських місцях (із метою нав'язування певних послуг) (449); надання приміщень свідомо для заняття проституцією або звідництва (ст. 450). Зазначені норми безсумнівно направлені на підвищене забезпечення громадського порядку, вони більш деталізують можливу протиправну поведінку осіб та відповідають сучасним вимогам щодо забезпечення громадського порядку та громадської безпеки в порівнянні з нормами національного законодавства. Наприклад, дуже доречною є норма ст. 434-1, яка за своїм змістом охоплює більше протиправних дій, ніж Закон України «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів», оскільки передбачає адміністративну відповідальність за: пронесення до місць

проведення спортивних та спортивно-масових, видовищних культурно-масових заходів алкогольної продукції, продукції в металевій, скляній тарі, піротехнічних виробів та інших предметів, використання яких може становити загрозу життю та здоров'ю людей або спричинити матеріальну шкоду фізичним та юридичним особам; використання плакатів, емблем, транспарантів та інших візуальних предметів, спрямованих на розпалювання соціальної, расової, національної, релігійної, станової і родової ворожнечі, а так само утискання прав фізичних осіб під час проведення спортивних і спортивно-масових, видовищних культурно-масових заходів, якщо ці дії не містять ознак кримінально караного діяння. А кваліфікуючою ознакою об'єктивної сторони буде місце вчинення проступку, тобто місце, де безпосередньо проводиться спортивний, спортивно-масовий, видовищний культурно-масовий захід, а не тільки футбольний матч. Посилення адміністративної відповідальності за вищезазначені дії дозволить попередити можливі правопорушення та уникнути безладу під час проведення різного роду заходів, а під час їх проведення – забезпечити порядок і безпеку громадян.

Кодекс про адміністративні правопорушення Республіки Молдова до проступків, що посягають на публічний порядок, відносить: організацію жебрацтва (ст. 170-1); перешкоджання реалізації права на спілкування з дітьми та їх виховання (ст. 170-3); неповідомлення про існування небезпеки для життя або здоров'я дитини (ст. 170-4); залучення дітей в політичні дії (ст. 170-5); пропаганду проституції (ст. 171-2); порушення правил усиновлення, опікуництва та піклування над дітьми, які залишились без батьківського піклування (ст. 171-3); виготовлення або збут порнографічних предметів (ст. 171-4); виготовлення або розповсюдження робіт, що пропагують культ насильства і жорстокості (ст. 171-5); розповсюдження видавничої і кінематографічної продукції, театральних вистав, аудіо- і відеокaset, компакт-дисків, радіо- і телепередач еротичного характеру і здійснення розважальних програм з елементами стриптизу в публічних місцях (ст. 171-6) [6].

Проаналізувавши відповідні норми, можна зазначити, що вони є більшою мірою деталізованими в порівнянні з національним адміністративно-деліктним законодавством. Наприклад, імовірність залучення дітей в політичні дії зростає за умови чинної операції об'єднаних сил на території нашої держави, адже «маленькі громадяни», які знаходяться під безумовним захистом держави,

можуть стати «засобом» вчинення правопорушення. Норми ст. 171-4 – 171-6 ставлять під захист усі можливі прояви «моралі», яка, як уявляється, виступає об'єктом правопорушення, чого, не вистачає чинному національному адміністративному законодавству. Моральні норми разом із правовими завжди виступали одним із основних регуляторів загальної суспільної поведінки та кожної окремої людини. Між ними є як спільні, так і відмінні риси.

Їхня схожість дає підстави говорити про їх взаємозв'язок та взаємодію. Норми права не можуть існувати окремо від моральних норм – вони є законодавчим втіленням останніх. О.Ф. Скакун зазначає, що взаємозв'язок норм права та моралі полягає в тому, що «норми права створюються з урахуванням норм моралі, що панують у суспільстві, виступають як формально визначена міра справедливості; норми права змінюються і розвиваються під впливом норм моралі; норми права скасовуються в разі невідповідності вимогам норм моралі, яка панує в суспільстві; норми права оцінюються громадянином, який реалізує їх, із погляду моралі; норми права тлумачаться посадовою особою, яка здійснює правозастосовчу діяльність, відповідно до норм моралі, що панують у суспільстві; правозастосовчий процес, включаючи його останню стадію – прийняття правозастосовчого акта, здійснюється з урахуванням норм моралі (норми права сприяють затвердженню прогресивних моральних уявлень, сприяють усуненню перепон на шляху розвитку нових моральних норм, норми права виступають як засоби охорони і захисту норм моралі)» [7].

Глава 14 КУпАП містить достатньо невизначених термінів і оціночних понять: інші подібні дії, що порушують громадський порядок і спокій громадян (ст. 173); неправдиві чутки, що можуть викликати паніку серед населення або порушення громадського порядку (ст. 173-1); п'яний вигляд, що ображає людську гідність і громадську мораль (ст. 178); гроші, речі та інші цінності (ст. 181). Розкрити їхній зміст неможливо без урахування та першочергової орієнтації на норми суспільної моралі та життєві обставини, в яких сьогодні існує суспільство.

Окрім того, норми права теж впливають на норми моралі та формування тих цінностей суспільства, адже вони: сприяють затвердженню прогресивних моральних уявлень, розвивають нові моральні норми; виступають як засоби охорони та захисту норм моралі. Зв'язок між правом і мораллю в демократичній державі визначається не стільки наяв-

ністю конституції, що містить посилання на моральні критерії, не стільки тим, що право має якийсь конкретний моральний зміст, скільки усвідомленою необхідністю його тлумачити і застосовувати з погляду критичної моралі [7].

Глава 26 Кодексу Республіки Таджикистан про адміністративні правопорушення об'єднує правопорушення, що посягають на громадський порядок і моральність, це, зокрема: вандалізм (ст. 461); стрільба з вогнепальної зброї в населених пунктах, у громадських і в не передбачених для цих цілей місцях, а також незаконний обіг піротехнічних матеріалів (ст. 467); порушення правил, норм та інструкцій з обліку вибухових матеріалів (ст. 468); незаконна передача заборонених предметів особам, яких тримають у виправних установах (ст. 472).

Серед «нових» адміністративно-деліктних норм для національного законодавства Кодекс Республіки Таджикистан про адміністративні правопорушення містить норми, які заслуговують додаткової уваги, зокрема ст. 462 «Порушення тиші» поширюється не тільки на використання звукопідсилюючих апаратів або ремонтно-будівельної звукової техніки або обладнання, а ще на шум, крики, свист, гучний спів і гру на музичних інструментах. Окрім того, дані дії забороняються у чітко встановлених місцях: «на вулицях, площах, у парках, на пляжах, у громадському транспорті та в інших громадських місцях, а з 23 години до 6 години – також у гуртожитках і квартирах, якщо це порушує громадський спокій». Дана стаття також забороняє «відтворення дисків, касет та інших технічних засобів, що містять записи релігійно-екстремістського та (або) образливого характеру, на вулицях і проспектах, площах, ринках, торгових центрах, у парках і на пляжах, у транспортних засобах та інших громадських місцях» [8].

Вдалими, на нашу думку, є приписи ст. 464 Кодексу Республіки Таджикистан про адміністративні правопорушення «Втягнення неповнолітніх в антигромадські вчинки», де під антигромадськими вчинками слід розуміти: жебрацтво, проституцію, вживання спиртних напоїв, речовин і засобів, які є наркотичними і психотропними речовинами та можуть негативно вплинути на розумову діяльність неповнолітніх. Така деталізація спрощує кваліфікацію протиправного діяння та через деталізацію та перерахування «антигромадських вчинків» є дієвим механізмом захисту прав і свобод неповнолітніх, які, як неодноразово зазначалось у роботі, потребують особливої уваги.

Висновки

Підсумовуючи викладене, маємо констатувати, що проведена нами оцінка зарубіжного досвіду дала змогу виокремити низку корисних узагальнень, використання яких забезпечить удосконалення адміністративно-правової кваліфікації правопорушень в Україні, а саме:

– встановлено, що на кваліфікації адміністративних правопорушень негативно позначається відсутність у національному законодавстві понять «незакінчений адміністративний проступок», «замах на вчинення адміністративного правопорушення», які знайшли своє закріплення в законодавстві зарубіжних країн;

– посилюючись на позитивний досвід реалізації законодавства Республіки Білорусь, наголошено на необхідності імплементації в національне адміністративно-деліктне законодавство сукупності положень, які мають сформувати зміст інституту співучасті у вчиненні адміністративних правопорушень;

– ураховуючи положення Кодексу Республіки Казахстан про адміністративні правопорушення, запропоновано КУпАП доповнити окремою статтею, яка повинна встановити відповідальність за: пронесення до місць проведення спортивних та спортивно-масових, видовищних культурно-масових заходів алкогольної продукції, продукції в металевій, скляній тарі, піротехнічних виробів та інших предметів, використання яких може становити загрозу життю та здоров'ю людей або спричинити матеріальну шкоду фізичним та юридичним особам; використання плакатів, емблем, транспарантів та інших візуальних предметів, спрямованих на розпалювання соціальної, расової, національної, релігійної, станової і родової ворожнечі, а так само утискання прав фізичних осіб під час проведення спортивних і спортивно-масових, видовищних культурно-масових заходів, якщо ці дії не містять ознак кримінально караного діяння;

– в результаті оцінки адміністративного законодавства Молдови звернуто

увагу на значення розкриття змісту категорії «мораль» як сфери суспільних відносин, які потребують адміністративно-правового захисту, та критерію оцінки адміністративно-деліктних норм, що може бути основою для коригування положень глави 14 КУпАП.

Наприкінці відзначимо, що в межах даного дослідження ми розкрили зарубіжний досвід адміністративно-правової кваліфікації правопорушень, ґрунтуючись на висвітленні правового досвіду окремих держав, що зумовлено, зокрема, обмеженим змістом статті. З іншого боку, зазначене свідчить про можливість продовження наукових пошуків у започаткованому нами напрямі.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон України від 07.12.1984 № 8073-X ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 03.10.2019).

2. Ткаченко В. Д., Погребняк С. П., Лук'янов Д. В. Порівняльне правознавство: підручник. Харків: Право, 2003. 274 с.

3. Кодекс Республіки Беларусь об административных правонарушениях от 21.04.2003 № 194-З (принят Палатой представителей 17.12.2002 одобрен Советом Республики 02.04.2003). URL: http://www.wipo.int/wipolex/ru/text.jsp?file_id=230041#LinkTarget_5987 (дата звернення: 18.10.2019).

4. Белорусская юридическая энциклопедия: в 4 т. Минск, 2007–2013. Т. 3: П-С, 2011. 623 с.

5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 15.09.2019).

6. Кодекс Республіки Молдова про адміністративні правопорушення від от 29.03.1985. URL: <http://ak-md.ru> (дата звернення: 16.09.2019).

7. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник Харків : Консум, 2001. 656 с.

8. Кодекс Республіки Таджикистан про административные правонарушения. URL: http://mmk.tj/ru/library/+k_rt_ob_adm._pravonarusheniyah.doc (дата звернення: 24.09.2019).

The article summarizes the positive foreign experience of administrative and legal qualification of offenses of such republics as Belarus, Moldova, Kazakhstan, Tajikistan, whose administrative and jurisdictional activities have common legal features and characteristics for similar activities in Ukraine. As a result, concrete ways of implementation of foreign experience in Ukraine are outlined, the implementation of which will improve the administrative and legal qualification of offenses. It is established that the absence of the concepts of "unfinished administrative offense", "attempt to commit an administrative offense", which have been enshrined in the legislation of foreign countries, are negatively affected by the qualification of administrative offenses. The necessity to implement into the national administrative-tort legislation a set of provisions that should shape the content of the institute of complicity in administrative offenses is emphasized. It has been found that the Code of Administrative Offenses under the Anti-Public Acts of the Republic of Tajikistan

defines: begging, prostitution, drinking, substances and drugs which are narcotic and psychotropic substances that may adversely affect the mental activity of minors. It is concluded that there is a need to supplement the Code of Administrative Offenses with a separate article, which should establish responsibility for: bringing alcoholic products, products in metal, glass containers, pyrotechnic articles and other items to the places of carrying out sports and sports mass, spectacular cultural and mass events. pose a threat to life and health of people or cause material damage to natural and legal persons; the use of posters, emblems, banners and other visual objects aimed at fomenting social, racial, national, religious, class and tribal animosities, as well as the suppression of the rights of individuals during sports and sports mass, spectacular cultural mass events, if these actions do not contain any signs of a criminal offense.

Key words: administrative offense, comparative legal research, complicity in the commission of the offense, national legislation.